

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲINIŲ SĄJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMŲINIUS

2003 m. vasario 13 d.

Nr. 7 (536)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Vasario 16-oji įpareigoja nesuklysti

Šįmet minime Vasario 16-osios 85-ąsias metines. Po 1918-ųjų ši diena buvo minima kasmet ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje, kur tik buvo didesnės ar mažesnės lietuvių diasporos. Ji nebuvo pamiršta nei kalėjimuose, nei tremtyje, nei partizanų buveinėse. Okupacijos metais ši diena buvo kasmetinis komunistų ištikimybės leninizmui egzaminas ir represinių tarnybų parengties patikrinimas.

1918 m. Vasario 16-osios Aktas bylojo, kad "Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje." Pirmasis šį dokumentą pasirašė dr. Jonas Basanavičius.

Nepriklausomybės kovų dalyvis plk. lt. S. Zaskėvičius rašė: "Juk bepigū buvo gintis toms tautoms, kurios juto laisvės tikrai sulaukiančios, bet mums, tarp anuomet plėšrių milžinų išpraustiems, po visus kraštus išsiblaškusiems, be prityrimo ir valstybiškai tautiškos tradicijos, toji laisvė atrodė... tolimu beveik nepasiekiamu žiburėliu." Žvelgiant iš pakankamo istorinio atstumo šiandien akivaizdu – atkurtoje valstybėje ekonominis, kultūrinis gyvenimas ir tautos švietimas stiprėjo nuosekliai. Tačiau pats svarbiausias dviejų nepriklausomybės dešimtmečių pasiekimas – tai sukurta pilietinė visuomenė ir brandi jos tautinė savimonė.

Baltijos valstybių likimą nulėmė nusikaltėliškas Molotovo-Ribentropo paktas. Lietuvą dalijosi ir perpardavinėjo kaimynės šalys – grobikės. Paskutinis Vasario

Pasaulyje nėra tautos, kuri per 20 amžių tris kartus skelbė Nepriklausomybę ir tris kartus atkūrė valstybę. Ligi šiol suvokiame Lietuvą taip pat kaip jos atkūrimo nesulaukę varpininkas Vincas Kudirka ir Vasario 16-osios Akto signataras aušrininkas Jonas Basanavičius. Jų idėjas Lietuvos partizanai, rezistentai, politiniai kaliniai ir tremtiniai krauju ir kančiomis atpirko lageriuose ir tremtyje. Jūs – nugalėjusios tautos garbė ir sąžinė. Jūs – mūsų Laisvės ir Nepriklausomybės simbolis ir ateities viltis.

Sveikiname LPKTS ir LLKS narius, karius savanorius, Vietinės rinktinės karius, 1941 m. birželio sukilėlius, šaulius, visus Lietuvos žmones 85-ą kartą švenčiant Valstybės atkūrimo šventę. Linkim tvirto tikėjimo, atkaklumo, būti vieningiems kilniuose darbuose Tėvynės labui.

LPKTS valdyba
"Tremtinio" redakcija

16-osios minėjimas laisvoje valstybėje ir pirmasis senojoje sostinėje – Vilniuje įvyko 1940 metais. Vilniaus gražinimas ir raudonarmiečių įgultų įvedimas į šalį buvo parengiamieji bolševikinės okupacijos etapai. Jau kitais metais

to uždrausta ir išniekinta. Bet ji buvo minima visoje Lietuvoje. Neviešuose patriotų sambūriuose ir butuose tvyrojo nerimastingo laukimo atmosfera. Vokiečių okupacijos metais ši diena buvo švenčiama atvirai.

(keliami į 2 psl.)

Elvyra ŽEIKIENĖ

Dėl iniciatyvos keisti Lietuvoje Seimo rinkimų sistemą

Seimo narys V. Uspaskichas siūlo keisti Seimo rinkimų sistemą Lietuvoje – atsakyti partijų atstovavimo rinkimuose – ir dėl to skelbti referendumą.

Jaunos demokratijos Lietuvos Respublikoje siūlomas pakeitimas suvaidintų destabilizuojantį vaidmenį, būtų žalingas valstybingumo ir demokratijos raidai. Kita vertus, bet koks referendumas dabartiniu metu itin trukdytų Lietuvos pasiruošimui kitam, dėl stojimo į Europos Sąjungą, referendumui.

Visuomenei, Prezidentui, Seimui, Vyriausiajai rinkimų komisijai bei politinėms ir visuomeninėms organizacijoms siūlome iniciatyvos nepalaikyti, o siūlymo autoriui – ketinimų atsisakyti.

Lietuvos Sąjūdžio
Vilniaus miesto
Lazdynų klubas

Saugančios dvasingumo ugniakurą

Jono Ivaškevičiaus nuotr.

Birutė – Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Kęstučio žmona, Vytauto Didžiojo motina – mūsų tautosakoje, poezijoje tapusi moters pasiaukojimo, garbingumo ir patriotiškumo simboliu. Kauno DLK Birutės karininkų šeimų moterų draugija, minėdama Birutės dieną, surengė popietę, kurioje buvo pagerbtos visos kilnios moterys, puoselėjan-

čios šias vertybes.

"Dvasingumas, meilė, dora, šviesa – šiuos idealus mums paliko kunigaikštienė Birutė", – sakė Kauno birutiečių draugijos pirmininkė Edita Zaborskaitė-Almonaitienė uždegdama simbolinį popietės aukurą ir taip primindama senovės vaidilučių apeigas saugant šventąją Lietuvos ugnį mūsų piliakalnių

aukuruose. Dalia Lukšaitė-Maciukevičienė poeto Antano Miškinio kūrinio "Birutės tėviškė" ištrauka tarsi nuvedė į senovės laikus ir vėl sugrąžino į dabartį.

Lietuvos karininkų žmonos, dukros tęsdamos garbingas mūsų tautos moterų tradicijas 1925 m. kovo 15 dieną susibūrė į Birutiečių organizaciją.

(keliami į 4 psl.)

Aktualijos

■ Šalies Prezidentas V. Adamkus pasirašė prieštarigai vertinamą Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinąjį įstatymą. Pagal šį įstatymą, daugiau kaip 3 ha žemės galės įsigyti tik ūkininkai ar asmenys, turintys kvalifikacinį pažymėjimą, žemės ūkio, kooperatinės ar kitos bendrovės, užsiimančios žemės ūkio veikla.

■ Norint, kad mūsų bendruomenė nuosekliai įsitrauktų į kitų laisvų pasaulio valstybių bendruomenių gyvenimą, būtina plėtoti šalies viziją, kuri atsakytų į dabarties iššūkių keliamus reikalavimus. Intelektualų, politikų iniciatyva parengta deklaracija "Dešinioji alternatyva", kuri ragina įprasminėti tolesnę Lietuvos plėtrą ir suteikti galimybę kiekvienam bendruomenės nariui suvokti naujas šalies raidos problemas. Po dokumentu pasirašė ir LPKTS pirmininkas P. Jakučionis.

■ Vilniaus meras A. Zuokas "metė pirštinę" išrinktajam Prezidentui R. Paksui. Sostinės vadovas blokuoja planuojamą Lietuvos karinių oro pajėgų orlaivių paradą per Prezidento inauguracijos iškilmes.

■ Baigęs kadenciją Lietuvos Prezidentas V. Adamkus kovo mėnesį vyks į JAV ir skaitys kelis pranešimus apie Lietuvos integraciją į Europos Sąjungą ir NATO bei valstybės ateities klausimais.

■ Anykščių rajono taryba sutiko atiduoti Šv. Mato bažnyčiai dar vieną po karo iš katalikų atimtą pastatą. Parapija perims mūrinį pastatą, kuriame žada įkurdinti jaunimo religines organizacijas ir atidaryti labdaros valgyklą.

■ Lenkijos Katalikų Bažnyčia nepritaria galimam JAV karui Irake. Šios šalies vyskupai mano, kad tarptautinės institucijos turi ieškoti taikaus Irako konflikto sprendimo būdo.

■ Jungtinės Amerikos Valstijos svarsto galimybę radikaliai pertvarkyti Europoje dislokuotas įgulas bei šalčio karo metų karines bazines pakeisti rotacine tvarka besikeičiančiomis ekspedicinėmis pajėgomis.

Vasario 16-oji įpareigoja nesuklysti

(atkelta iš 1 psl.)

Istorijoje ryškų pėdsaką paliko 1944 metai. Gen. P. Plechavičius Vasario 16-ąją pašaukė Lietuvos vyrus prie ginklo. Frontas artėjo prie rytinių sienų ir buvo puoselėjama viltis, kad keičiantis okupantams ir sulaukus Vakarų demokratiškos valstybių diplomatinės paramos pavyks atkurti nepriklausomybę. Deja, vokiečiai Lietuvos vietinę rinktinę nuginklavo.

Niūrūs ir kruvini buvo 1949 metai. Pavergtoje Lietuvoje Vasario 16-ąją Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio taryba, vadovaujama generolo Jono Žemaičio, paskelbė Deklaraciją - svarbų Lietuvos valstybės teisės aktą. Deklaracija kvietė „įsijungti į aktyvų tautos išlaisvinimo darbą“. Buvo reiškiamas įsitikinimas, kad „įgyvendinimas tikrosios demokratijos principų, išplaukiančių iš krikščioniškosios moralės supratimo ir paskelbtų Atlanto Chartijoje, Žmogaus teisių Deklaracijoje“ ir kituose aktuose, įmanomas tik laisvės sąlygomis. Nė vienas iš Deklaracijos signatarų nesulaukė nepriklausomybės atkūrimo. Visi jie nusipelnė pagarbos, kaip ir pasirašiusieji Nepriklausomybės Akta.

Įsimintina 1988 metų Vasario 16-oji. Kaip niekad iki tol, ją savaip itin kruopščiai pasirengusi „paminėjo“ Komunistų partija ir jos parankinis represinis įrankis - KGB. 10 dienų prieš ir tiek pat po Lietuvoje buvo įvesta apgulties padėtis. Visi propagandos ruporai keikė JAV prezidentą R. Reiganą, viešai parėmusį Baltijos šalių siekius atgauti laisvę. Kaip iš gausybės rago pasipylė „darbo liaudies“ reikalavimai netrukdyti lietuviams žygiuoti drauge su broliškoms sovietų tautomis „iš brandaus socializmo į šviesų komunizmo rytojų.“ Komunistų aktyvas, visos represinės struktūros ir gausi agentūra buvo pakelta ant kojų. Tai buvo paskutinė masinė irstančios imperijos konvulsinė pastanga kaip nors išlaikyti savo narve Lietuvą. Sąjūdis stiprėjo ir jo gretų daugėjo su kiekviena diena. Šio vyksmo nei sustabdyti, nei valdyti nepajėgė nei Komunistų partija, nei jos parankinis - KGB.

Užtat 1989 metais sąjūdininkai vasario 15 d. susirinko į Kauno muzikinį teatrą, sąmoningai uždelsė posėdį, o Vasario 16-osios naktį, apie antrą valandą, paskelbė naują Deklaraciją. Tai buvo lūžio momentas to meto Lietuvos politiniame gyvenime – bolševikinės okupacijos sąlygomis pirmą kartą viešai paskelbta: „Tebūnie Lietuva tokia, kokios norės jos žmonės. Mūsų tikslas – laisva Lietuva! Mūsų likimas – Lietuva! Tepadeda mums Dievas ir viso pasaulio geros valios žmonės!“ Atkuriamasis Seimas 1990 metais įvykdė tautos 1990 metais įvykdė tautos valią, preciziškai remdamasis tarptautinės teisės aktais ir praktika. Kovo 11-ąją trečią kartą XX amžiuje (ir visada tik okupacijos sąlygomis) buvo atkurta Lietuvos valstybės nepriklausomybė. Kelia nuostabą ir pasididžiavimą tautos gyvybingumas – per visą šimtmetį tik trečdalis laiko - atkuriamajam darbui, okupacijos žaizdų gydymui, o visas kitas – kova dėl išlikimo, priešinimasis visomis formomis genocido politikai ir niekada nenutrūkęs rūpinimasis tautinės savasties išsaugojimu.

Pasitinkame 85-ąsias Vasario 16-osios metines ypatingomis aplinkybėmis. Bemaž tryliką laisvės metų neuėjo veltui. Būdingos praejusių trijų šimtmečių „vadavimo iš ko nors“ grėsmės anaipol neišnyko. Demokratijos branda šiame Europos regione ir dabartiniu metu labai netolygi. Vykstant nesulaikomai globalizacijai atsiranda naujų iššūkių ir grėsmių. Todėl nieko stebėtina, jei ir Lietuva savo ateitį sieja su jau per pusę amžiaus patikrinta kolektyvinio saugumo sistema ir rengiasi integruotis į Europos Sąjungą. Turime istorinį šansą su Vakarų demokratijos parama pataisyti ekonomikos ir socialinius reikalus. Žinoma, svarbiausias dėmuo buvo ir liko tas pats, būtent – Lietuvos žmonių pastangos ir gebėjimas kuo efektyviau pasinaudoti atsiveriančiomis galimybėmis. Tai tokia yra didžioji Vasario 16-osios 85-ųjų metinių prasmė. Moralinė pareiga – nesuklysti dėl pasirinkto tėvynės kelio.

**Edmundas
SIMANAITIS**

LPKTS pirm.dr. Povilas JAKUČIONIS

Kada Rusija bus kitokia

Dvidešimtame šimtmečiuje Europoje ir pasaulyje sklido kalbos, kad Rusija (Sovietų sąjunga) pasikeitė arba jau keičiasi. Kai tai buvo paranku, šią naujieną platino pati Rusija.

Rusijos reikalų žinovai Amerikoje tvirtina, kad Vladimiro Putino dabartinis mėginimas suartėti su Vakarais yra jau 28-asis nuo Ivano Rūščiojo laikų. Tad nenuostabu, kad abejojama, ar pavyks. Mat Rusijos noras vis dar vadintis viena iš pasaulio lyderių nesiderina su vis mažėjančiomis jos galimybėmis. Nepamatuotos ambicijos alina valstybę ir skatina autokratiškumą ir agresyvumą, norą spręsti klausimus jėga. Tai gerai iliustruoja Čečėnijos niokojimo pavyzdys.

Rusiją kankina sovietinės ekonomikos palikimas. Jos ekonomika tesiekia 20 proc. JAV bendrojo vidaus produkto. Rusija gali subyrėti kaip SSRS. Nuo jos gali atsikilti Sibiras ir Pavolgis. Tuo tarpu Rusijos politikai puoselėja planus grįžti prie buvusių SSRS sienų. Be karinių konfliktų tai neįmanoma, o karui Rusija neturi resursų. Tokia yra JAV ekspertų nuomonė.

Tai kam Rusijai reikalingas „kitokios Rusijos įvaizdis“? Pirmiausia tam, kad gautų ekonominę Vakarų paramą, nuramintų kaimynės valstybes ir užmaskuotų ekspansinius kėslus. Ties patys ekspansiniai judesiai, teritorinio ar ekonominio pajungimo kėslai gali būti skiriami grynai vidaus problemoms spręsti, panaudojant kaip prielaidą susitelkti.

Lietuva Maskvos karinę jėgą pradėjo justis nuo XIV amžiaus, kai ši vadavosi iš totorių jungo. Po 400 metų atkaklių kovų ir permainingų sėkmių Maskva sunaikino LDK valstybingumą. Vėliau draudė kalbą ir raštą, trėmė į Sibirą šviesuomenę. Tauta okupantams priešinosi. Kas 30-40 metų vis kildavo sukilimai prieš okupantus. Net po Nepriklausomybės paskelbimo 1918 m. vasario 16 d. teko gintis nuo Maskvos atsiųstos ginkluotos bolševikų invazijos. Jau nuo 1919 m. pradėjome girdėti, esą rusai (bolševikai) dabar jau kitokie, nei apie juos pasakojo iš Rusijos į Lietuvą nuo bolševikų teroro parbėgę tautiečiai. Esą jie neša lygybę, brolybę ir teisingumą. Kur tai girdėta, kad tokie kilnūs idealai būtų nešami pamauti ant šautuvų durtuvų? Mūsų se-

neliai nepatikėjo ir bolševikus išvijoti. Bet jie vėl grįžo 1940 m. skelbdamiesi esą „kitokie, geresni“. 1944 m. jie vėl tvirtino, kad jau tikrai pasitaisė, kad nebebus kolchozų, nebetrems, nebežudys. Kad įrodytų, caro kariuomenės antpečius užsidėjo, amerikonišką „tušonką“ valgė, „stūdabekeriais“ važinėjo.

Bet pusę milijono Lietuvos žmonių išžudė, ištrėmė, uždarė į konclagerius. Vėliau būta „atšilimų“ ir „atšalimų“, žiauresnių ir švelnesnių represijų. Iki pat Rusijos kariuomenės išvedimo 1993 m. Tik tada tauta lengviau atsikvėpė. Svetimų su šautuvais jau nėra. Bet jie ir vėl ateina. Ne su šautuvais, o su rubliais ir doleriais. Rusai perka mūsų energetikos įmones, skverbiasi naftos ir dujų vamzdynais ir vėl sako tą patį: „Mes jau kitokie, mes europietiški“. Jiems antrina Anglijos lordai ir mūsų pačių valdantieji. Jie chorą traukia, kad „rusofobija atrodo juokinga ir retrogradiška“. Esą viskas žaibiškai pasikeitė po rugsejo 11-osios.

„Jukos“ vadovas M. Chodorkovskis sako, kad rusofobiški perspėjimai turi tik istorinę pamokomąją reikšmę. Pamokomąją kam? Jei Rusijai – gerai būtų, kad ji kartą pasimokytų ir atsisakytų imperinio mąstymo. Gaila, bet tokių ženklų nėra.

Kai rusų politikai atsisakys imperinių kėslų, o rusų žmonės atsikratys mesijanistinių iliuzijų ir ims pripažinti ne tik savo klaidas, bet ir nusikaltimus žmoniškumui, tada Rusija bus kitokia.

Pirmasis ir ryškiausias indikatorius yra Čečėnija. Kai Rusijos kariuomenė iš Čečėnijos išeis ir šis klausimas bus išspręstas taikiomis derybomis, kai Rusija nustos kištis į iš SSRS tautų kalėjimo ištrūkusių Baltijos, Kaukazo ir kitų valstybių vidaus reikalus, kai atsisakys suvereno pretenzijų į visą buvusios SSRS erdvę ir gerbs mažų tautų ir valstybių teises, Rusija taps kitokia.

Kol kas jokių požymių nesimato, kad Rusijoje tokie procesai vyktų. Tad ir Rusija yra kaip buvusi. Čečėnija naikinama, Gruzija šantažuojama, Baltijos valstybės gąsdinamos ir kaltinamos prasimanymais dalykais. Tai jos neva skriaudžia rusakalbius, tai persekioja Antrojo pasaulinio karo dalyvius (suprask: sribus ir NKVD, KGB žudi-

kus), tai elgiasi ne pagal Rusijos įstatymus (dėl tranzito į Karaliaučių). Rusijos Dūmos deputatai, komitetų pirmininkai, net Dūmos pirmininko pavaduotojas reiškia teritorines pretenzijas Lietuvai dėl Vilniaus ir Klaipėdos krašto, reikalauja eksteritorinio tranzito koridoriaus, žada pateikti reikalavimus sumokėti už tariamas SSRS investicijas į Baltijos šalių pramonę. Tuo tarpu priminus prievolę atlyginti SSRS okupacijos padarytą žalą išsižeidžia. Rusija negrąžina keleto milijonų JAV dolerių „Vnešekonombanko“ indėlininkams ir SSRS nusavintų 7 mlrd. rublių (apie 10 mlrd. JAV dolerių) Taupomojo banko indėlininkams. Juos dabar kompensuoja Lietuvos valstybė mokėsių mokėtojų pinigais. Ar verta kalbėti apie teisingumą ir civilizuotus tarptautinius santykius?

Rusija neratifikuoja sutarties dėl sienos su Karaliaučiaus kraštu, nepasirašo nelegalių imigrantų readmisijos sutarties ir kitų ekonominių sutarčių. Ji taiko aukštus muitų tarifus lietuviškoms prekėms. Nesudaro sutarčių dėl iš Lietuvos išvežtų kultūros vertybių sugrąžinimo, dėl pensijų mokėjimo buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams už vergiško darbo metus Rusijos teritorijoje. Neišduoda nusikaltėlių, kaltinamų karo ir genocido nusikaltimais. Neatiduoda buvusių politinių kalinių ir tremtinių archyvinių bylų nei KGB agentų bylų. Niekaip nepavyksta susitarti dėl pervežimų geležinkeliu tarifų.

Tad lieka neaišku, kokiais argumentais paremtas rusofilų optimizmas – esą Rusija jau esanti kitokia. Ar tik tuo, kad jų diplomatai šypsosi?

Ne tik A. Lukašenka, bet ir V. Putinas išsiunčia iš šalies (iš Čečėnijos) ESBO stebėtojus ir amerikiečių „Taikos korpuso“ narius. Rusijai, deja, ne to reikia. Ne to vertybės ten puoselėjamos. Ten dar tebevyrauja totalitarinės SSRS jėgos ir gudrumo moralės nuostatos. Tą gerai žino buvusios SSRS erdvės gyventojai. O ES diplomatai nepažįsta Rusijos įpročių, tiki jos lyderių gražiais žodžiais, taiko jai europietiško bendravimo principus, garbės žodžio laikymosi kriterijus. Maskva, kaip ir seniau, „ašaromis netiki“. Mus Maskva įtikinti, kad keičiasi, gali tik gerais darbais. Mes tuo iš visos širdies džiaugtumėmės.

LPKTS valdybos posėdis

Į išplėstinį LPKTS valdybos posėdį, kuris įvyko vasario 8 d., buvo pakviesti iš LPKTS naujai kadencijai išrinkti savivaldybių tarybų nariai. Juos pasveikino LPKTS pirmininkas P.Jakučionis ir konstatavo, kad naujos kadencijos savivaldybių tarybose buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams atstovaus 40 narių. Kartu pažymėjo, kad išrinktais iš LPKTS savivaldybių tarybų nariais oficialiai pripažįstami tie, kurie išrinkti pagal LPKTS atskirus bei koalicinius sąrašus (tokių savivaldybių tarybų narių yra 24).

“Nepamirškite savo įsipareigojimų: mūsų programa – mūsų vertybės. Stenkitės vykdyti priesakus. Mūsų prioritetai – švietimas, mokslas, sveikatos apsauga, socialinė parama ir kt. Stenkitės kas mėnesį ar ketvirtį surengti ataskaitas savo rinkėjams ir vis kitoje seniūnijoje, tada žinosite, kuo gyvena rinkėjai. Palaikydami ryšį su bendruomenėmis, per jas nutiesite gijas ir į mūsų organizaciją. O tai labai svarbu”, – sakė P.Jakučionis. LPKTS pirmininkas naujai išrinktus savivaldybių tarybų

narius ragino tapti komitetų, komisijų nariais, jei būtų reali galimybė – imtis ir vadovaujančių postų.

P.Jakučionis kvietė tarybų narius pagal galimybes sudaryti atskiras frakcijas ir jungtis su dešiniųjų partijų atstovais.

Naujai išrinktus savivaldybių tarybų narius pasveikino LPKTS tarybos pirmininkė V.Briedienė. “Pagal galimybę dalyvaukite vadovaujančiose struktūrose, kad mus, buvusius politinius kalinius ir tremtinius, žmonės pastebėtų. Dirbkime taip, kad rinkėjai už mus balsuotų ir kituose savivaldybių rinkimuose”, – sakė tarybos pirmininkė.

Posėdyje kalbėjo naujai išrinkti savivaldybių tarybų nariai: A.Blažys (Panevėžys), Z.Čerkauskas (Klaipėda), Č.Dirkė (Šiauliai), V.Haasė (Šakiai), B.Kažemėkaitė (Kalvarija), V.Kuklys (Varėna), G.Kuneikienė (Druskininkai), A.Sudavičius (Pasvalys), I.Palionienė (Radviliskis), S.Paukštys (Elektrėnai), A.Vizbaras (Raseiniai), A.Sidaravičienė (Prienai), E.Simanaitis (Jonava), A.Stankus (Tauragė), E.Strončikas (Jurbarkas) I.

Šmitas (Kauno r.), K.Žemaitis (Skuodas). Nebe pirmą kartą išrinkti savivaldybių tarybų nariai pasidalijo jau turima patirtimi, naujai išrinktieji gyvai domėjosi bet kokia teikiama informacija.

Antrosios posėdžio dalies metu pranešimą politiniais ir organizaciniais klausimais padarė LPKTS pirmininkas P.Jakučionis. “Mums labai svarbu, kad žmonės suprastų stojimo į Europos Sąjungą svarbą ir reikšmę, – sakė jis. – Skyrių pirmininkai privalo aiškinti ES privalumus, teikiamus prioritetus, nes tai lems, ką mūsų piliečiai pasakys referendumo metu”. Valdyba nepritarė Seimo nario V.Uspaskicho inicijuojamam referendumui, kuris siūlo Seimo narius rinkti tik vienmandatėse apygardose. Darbų apimtis didina ir artėjantis LPKTS IX suvažiavimas. Darbo grupė suvažiavimui rengti prašo LPKTS skyrių tarybas iki 2003 04 30 pateikti pasiūlymus dėl LPKTS programos, įstatų ir reglamentų papildymų bei pakeitimų. Valdybos nariai supažindinti su leidybine veikla ir su samata 2003-iesiems metams.

Mūsų inf.

“Dešiniąją alternatyvą” kurs ir buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai

Vasario 11 d. grupė dešiniųjų pažiūrų piliečių, tarp jų ir Seimo narys dr. Povilas Jakučionis, pasirašė ir paskelbė “Dešiniuosius alternatyvos” deklaraciją.

Ši deklaracija sumanyta Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) narių. “Tai alternatyva šiandieniniam populizmui ir blaškymuisi, kairiųjų stagnacijai”, – pristatydamas deklaraciją Seime, spaudos konferencijoje, sakė opozicinės Tėvynės sąjungos – konservatorių frakcijos seniūnas Andrius Kubilius.

Deklaracijoje teigiama, jog artėjant “naujam europietiškos Lietuvos etapui” dešinieji turi pateikti “Dešiniąją alternatyvą” – europietiškos dešinės programą. Pasak A.Kubiliaus, atėjo laikas visuomenei pateikti naujomis vertybėmis besiremiančią visuomenės raidos perspektyvą: “Naujam etape tokiomis vertybėmis, mūsų įsitikinimu, turi tapti žinios, bendruomeniškumas ir stipri valstybė”.

Deklaracija turėtų visuomenei siūlyti tolimesnes valstybės raidos gaires ir nuoseklią bei gerai apgalvotą programą, kaip jas pasiekti. Tokią programą ketinama parengti

veliau. A.Kubilius tikisi, jog ją parems ir nacionalinis verslas.

“Dešiniuosius alternatyvos” deklaracija skirta artėjantiems Seimo rinkimams. “Kad tai galėtų būti pasiekta, reikia ir sėkmės rinkimuose. Žygi į sėkmę mes pradėdame šia deklaracija”, – pažymėjo A.Kubilius. A.Kubilius buvo ir vienas Nacionalinio susitarimo dėl šalies ekonominės ir socialinės pažangos iniciatorių. Šį susitarimą, kuriame akcentuojama būtinybė plėtoti žinių ekonomiką, praėjusiais metais pasirašė pagrindinės šalies partijos ir interesų grupės. Pasak A.Kubiliaus, susitarimas išliks “Dešiniuosius alternatyvos” ekonominės programos pagrindu, tačiau ja taip pat norima pateikti vertybėmis paremtą politinę programą.

Deklaraciją, be konservatorių ir buvusių politinių kalinių ir tremtinių atstovo, taip pat pasirašė modernusis krikščionis demokratas Seimo narys Artūras Vazbys, istorikas Edvardas Gudavičius, literatūrologas Paulius Subačius, mikrochirurgas Kęstutis Vitkus, kardiologas Vytautas Sirvydis ir Giedrius Uždavins, versli-

ninkas Arvydas Sekmokas. Prisdėti prie deklaracijos buvo siūloma ir Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) atstovams, tačiau jie kol kas nėra dar apsisprendę.

Reaguodami į dešiniųjų mestą iššūkį dėl “kairiųjų stagnacijos”, valdančiosios Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) atstovai pareiškė, jog opozicijos kritika nėra paremta ekonomine realybe. “Dešiniųjų deklaracija”, jeigu ji paremta ne realia šalies ūkio būklės analize, o iškreiptu trumparegiškų opozicijos akinių vaizdu, tampa tik propagandine deklaracija”, – teigiama LSDP Informacijos centro pareiškime spaudai.

Konservatoriaus teigimu, inicijuoti “Dešiniuosius alternatyvos” deklaraciją paskatino ir praėjusieji rinkimai. “Žvelgiant į įvykusius rinkimus galima konstatuoti, kad visuomenė yra pasimetusi ir kai kurių permąstymų išsigandusi, o gal ir nusivylusi. Viena iš priežasčių, jog visuomenei nėra aiškios raidos perspektyvos, todėl santykinai sėkmingai pasirodo įvairūs populistai”, – teigė A.Kubilius.

Parengta pagal BNS inf.

Sutelkime pastangas integracijai į Europos Sąjungą

Iki referendumo stoti ar ne į Europos Sąjungą liko trys mėnesiai. Gegužės 11 d. balsavimas turės nulemti, ar įstosime į laisvą Europos valstybių bendriją ir įtvirtinsime savo nepriklausomybę, ar vėl liksime Rusijos įtakoje ir padėsime jų vanagams įgyvendinti imperines užmačias. Nors apklausos skelbia, kad didelė dauguma Lietuvos piliečių palaiko Europos Sąjungos idėją ir balsuos “už”, balsų “prieš” yra pakankamai daug. Po prezidento rinkimų išaiškėjus vadinamoms juodosioms technologijoms ir jų poveikiui, galima laukti, kad eurointegracijos priešininkai elgsis be skrupulų, nebus jokių taisyklių, meluos ir gąsdins, negailės pinigų žmonių smegenims plauti.

Kad Rusija nėra abejinga ir imasi įvairių poveikio priemonių Lietuvos gyventojų nuomonei paveikti, matyti iš pastarųjų savaitės įvykių. Vienas tokių – dėmesio atitraukimas nuo pagrindinio įvykio. Daug partijų pradėjo kalbėti apie susijungimą ir pasiruošimą būsiamiems Seimo rinkimams. Labai gerai, bet ar dabar laikas. Iki Seimo rinkimų liko daugiau nei pusantų metų, o iki referendumo – 90 dienų. Referendumą bando torpeduoti turtingasis Seimo narys V.Uspaskichas, siūlantis keisti Seimo rinkimų tvarką ir gegužės 11 d. daryti dar vieną referendumą-apklausą, kuri faktiškai turėtų sunaikinti partijas, nes jos negalės pateikti savo sąrašų rinkimuose, ir įvestų nomenklatūros valdymą. Žodžiu, ir toliau veliamos smegenys pačiais keisčiausiais pasiūlymais. Prezidento rinkimų metu ne be reikalo buvo įregistruota net 17 kandidatų – buvo išbandyta, kur ir kaip mūsų tautos valia lengviausiai pažeidžiama, kiek tas kainuoja. Taigi bandoma spręsti už mus pačius. Sprendimo technologijos išbandytos, skaičiuotojai paruošti. Negi sėdėsime ir lauksime, kad vėl mus mulkintų tautos ir valstybės priešininkai keldami išdaviko Sniečkaus šmėklą ir bandydami įpiršti mintį apie sočius ir laimingus sovietinius laikus. Turime sutelkti visas pastangas skleisdami Europos Sąjungos integracijos idėją, išsiaiškindami patys ir paaiškindami kitiems. Dar vis pasigirsta J.Veselkos tipo veikėjų kalbos – vienoje sąjungoje jau buvome, kam reikia kitos. Galima atsakyti taip: ne są-

jungoje buvome, bet 1940 m. buvome brutaliai okupuoti, praradome savo valstybę, netekome per vieno milijono gyventojų, mūsų žmonių kaulai liko išmėtyti Sibiro platybėse. Europos Sąjunga – visai kito pobūdžio valstybių bendrija, jungianti nepriklausomas valstybes ir laisvas tautas. Jų valdžių struktūrose nėra antrųjų partijos sekretorių, nėra KGB ir Sibiro lagerių.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga remia Europos Sąjungos idėją, ragina balsuoti už Lietuvos stojimą į ES, todėl pradeda įvairius renginius, kurių metu bus skleidžiama informacija apie ES. Šių metų vasario 21 d. (penktadienį) Vytauto Didžiojo universiteto didžiojoje salėje (Daukanto g. 28) organizuojama konferencija “Lietuvos energetikos integracijos į Europos Sąjungos ir NATO struktūras problemos”. Ši konferencija rengiama kartu su Kauno aps. Europos informacijos centru ir Baltijos energetinių sistemų tyrimo asociacija. Konferencijoje pranešimus skaitys Seimo nariai E.Vareikis ir A.Gričius. Šie žmonės puikiai išmano Europos integracijos dalykus, patys dažnai dalyvauja atsakingose derybose. Pakvietėme Krašto apsaugos ministerijos sekretorių P.Malakauską, nes tikimės išgirsti daug gražių žodžių apie Lietuvos kariuomenę. Dalyvaus žymūs mokslininkai energetikai, Kauno valdžia.

LPKTS turi panašių renginių organizavimo patirtį – Energetikos forumą ir žygį į Vilnių prieš energetikos objektų pardavimą Rusijos monopolijoms. Šį klausimą pratęsime konferencijoje, išklaudydami pranešimus ir pasisakymus.

Konferencijoje kelsime pagrindinį klausimą, gal daugiau retorinį: Lietuva – NATO narė, Europos Sąjungos narė, o Lietuvos energetika – Rusijos rankose!

Kai kurie Lietuvos mokslininkai ir politikai mato energetiką ekonomikos, o ne nacionalinio saugumo akimis, ne valstybiškai. Norėtųsi paklausti, prie kurios Europos dalies norime pritapti – prie Europos Sąjungos ar likti Maskvos įtakoje.

Šie ir kiti klausimai bus aptarti vasario 21 d. 11 val. įvyksiančioje konferencijoje. Kviečiame gausiai dalyvauti. Įėjimas laisvas.

Arimantas
DRAGŪNEVIČIUS

Saugančios dvasingumo ugniakurą

(atkelta iš 1 psl.)

Steigiamasis susirinkimas įvyko taip pat čia – Kauno karininkų ramovėje. Buvo patvirtinti įstatai, išrinkta centro valdyba, numatytos veiklos kryptys. Draugijos narėmis galėjo būti tikrosios tarnybos ir atsargos karininkų žmonos ir dukros. Įstatuose buvo numatyta, kad draugija siekia suburti karininkų šeimų moteris tautiniu, moraliu ir kultūriniu pagrindu globoti sergančius karius, karo invalidus, sužeistuosius, ruošti nares teikti medicininę pagalbą, padėti auklėti karių šeimų vaikus. Draugijos centro valdybos ir garbės pirmininkėmis buvo pačios iškiliausios to meto moterys: dr. Ambraziejūtė-Steponaitienė, J.Kubilienė, V.Černienė, K.Raštikienė, O.Stulginskienė, S.Smetonienė ir kitos.

Sovietams okupavus Lietuvą, Karininkų šeimų moterų draugija buvo uždrausta, daugybė jos narių atsidūrė Sibiro tremtyje ir lageriuose, nemažai pasitraukė į Vakarų.

1951 m. rudenį jos veikla buvo atkurta išeivijoje – Čikagoje (JAV). Vėliau draugijos skyriai įsikūrė Klivlende, Detroite, Los Andžele, Niujorke.

Visa Lietuvos Didžiosios kunigaikštienės Birutės karių šeimų moterų draugijos veikla buvo nukreipta į vieną tikslą – Lietuvos laisvę.

1990 m. kovo 25 d. Kaune pirmą kartą po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo buvo iškilmingai paminėtos 65-osios draugijos įkūrimo metinės, o po metų atnaujinta KŠMD veikla Kaune. Po dvejų metų susibūrė Vilniaus birutietės. Vilniuje į šią organizaciją susibūrė apie 70, o Kaune kiek daugiau pačių garbingiausių moterų.

Po dvylikos veiklos metų šios moterys turi nemažą darbų kraitį. Viena mėgiamiausių ir reikšmingiausių švenčių – kasmet minima Birutės diena.

Tą dieną Ramovėje susirinko pačių garbingiausių organizacijų ir Kauno įgulos karinių dalinių atstovai išsakyti padėkos žodžių mūsų nepailstančioms dvasingumo ugniakurų vaidilutėms.

“Dėkoju, kad vertinate ir puoselėjate tokias vertybes, kaip dorovė, dvasingumas, Tėvynės meilė”, – kalbėjo Kauno įgulos karo kapelionas kpt. kun. Tomas Karklys, laimindamas ir sveikindamas kantrias moteris, ant kurių rankų likdavo vaikai, kai vyrams tekdavo imti ginklus ir eiti kariauti. Karo kapelionas priminė, kad šiandieną taip pat yra tokių šeimų. Mūsų karininkams dalyvaujant NATO karinėse misijose, jų žmonos patiria daugybę problemų. Dvasininkas kvietė jų nepamiršti ir linkėjo, kad ir šios moterys įsilietų į garbingos

organizacijos gretas. Iš jos senbuvų galima pasimokyti kantrybės, ryžto, veiklumo.

“Netapkite “Bruselio panelėmis” ar “Maskvos matrioškomis”. Puoselėkite tautos dvasią ir toliau saugokite šventąją ugnį”, – tokius palinkėjimus dabartinių karininkų žmonoms ir dukroms išsakė ir kitas buvęs ilgametis karo kapelionas ats. mjr. ir šio miesto birutiečių bičiulis kun. Alfonsas Bulotas.

Kauno savivaldybės tarybos narys prof. Arimantas Dumčius, birutietės sūnus, tardamas sveikinimo žodį taip pat akcentavo šios organizacijos indėlį puoselėjant patriotiškumą, dvasingumą, istorinę atminimą. Jis sakė, jog Europai esame įdomūs ir tuo, kaip sugebame išsaugoti savo istorinį atminimą ir tautos pamatines vertybes. Profesorius įteikė pakvietimą dalyvauti konferencijoje dėl stojimo į Europos Sąjungą, kurią vasario 22 dieną rengia miesto savivaldybė. Taip pat padovanojo knygą apie mūsų tautos patriarcho Jono Basanavičiaus gyvenimą. Neveltui žymus lietuvių išeivijos visuomenės veikėjas publicistas Vilnius Bražėnas Ramovėje vykstančius birutiečių renginius pavadino Kauno širdies plakimu, kuris skleidžia viltį ir šviesą ir daugeliui primena tų dvasingumo idėjų ištakas ir žmones, kurie jas mums padovanojo.

Vilniaus KŠM draugijos pirmininkė Danutė Urbetienė, žuvusio karininko Simono Rapšio dukra ir karininko Petro Urbečio žmona, išsakė pačius nuoširdžiausius linkėjimus bičiulėms ir bendradarbiams. Ji perdavė ir Lietuvos kariuomenės vado gen. mjr. Jono Kronkaičio žmonos Rūtos šilčiausius linkėjimus savo bendražygėms.

Vardavininkes ir organizacijos nares sveikino ir renginio metu nuoširdžiai talkino Kauno įgulos karininkų ramovės virš. mjr. G.Reutas ir dim. kpt. A.Dagys. Savo kūrybos eilėmis sveikino Lietuvos Vytautų klubo nariai. Taip pat - VRM VT plk. ltn. A.Jurevičius, LAKS dim. mjr. J. Vainauskas, pirmasis S.Raštikio puskarininkų mokyklos viršininkas plk. B.Vizbaras, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos Kauno aps. sk. pirm. A.Markūnas, Lietuvos varpininkai, kuriems ši organizacija, jų žodžiais tariant, yra pavyzdys, teikiantis vilties, kad Lietuva gali atsitiesti iš moralinio purvo, abejingumo ir nutautėjimo.

Koncertavo folkloro klubas “Liktužė”. Jie – nuoširdūs birutiečių renginių, puoselėjančių tautines tradicijas, talkininkai ir vedėjai pratęsė šią vakaronę Vytauto menėje, prie besikūrenančio židinio.

Sveikiname

Lietuvos Valstybės atkūrimo dienos - Vasario 16-osios proga sveikiname LLKS dalyvius, ryšininkus, rėmėjus, Lietuvos savanorius, Vietinės rinktinės karius, šaulius, visus dorus Lietuvos žmones, kuriems brangi Lietuvos laisvė.

LLKS taryba

Tai mes, Krasnojarsko 3-iojoje plytinėje dirbusieji tremtiniai, prieš 50 metų minėjome Vasario 16-ąją. Sveikinu visus, kurie esate gyvi. Ištvėrėte, Dievo palaimos saugant Lietuvos valstybingumą ir Laisvę!

Elvida ČAPLIKIENĖ

1954 m.

Birutė ADOMĖNIENĖ

Vilties laišakai iš nevilties traukinio

1945 m. vasario 16 d. prie Kauno arčiau traukinys lentomis užkaltais langais. Keturiasdešimt kauniečių, prievarta išvežtų į Vokietiją, žinojo, kad Kaune traukinys nesustos, ir neturėjo jokios vilties pamatyti artimuosius. Žinojo, kad veža juos toli, kažkur į Rusijos gilumą.

Pasmerktieji iš anksto parašė laiškus. Išmes juos pro lentomis užkaltą langelį vagono palubėje. Gal pavyks, gal pakels juos gera ranka... Gremžė, platino plyšį tarp lentų. Laiškelius sudėjo tarp dviejų lentelių, apsupo penkrubliniu banknotu. Pinigą tikrai kas nors pakels... Apvyniojo siūlu. Gal pasieks jų šeimas žinia, kad jie dar gyvi. Menkutė viltis šildė jų širdis.

Štai ir Kaunas. Traukinys sulėtina greitį, bilda geležinkelio tiltu. Tuoj už tilto praspraudė lenteles pro plyšį. Neįstrigo, nukrito žemyn.

Kažkas surado, kažkas pakėlė. Ir nunešė į saugumą.

Visiškai slaptai

Draugui Guzevičiui

Dokumentai, rasti Kaune, prie tilto, sudėti tarp dviejų lentelių, suvyniotų į penkių rublių vertės banknotą, ir 1945 m. vasario 18 d. pristatyti į Kauno NKGB skyrių:

1. 1945 m. vasario 15-16 d. keturiasdešimt lietuvių, sulaikytų Kaune ir 1945 m. vasario 8 d. nugabentų į Insterburgą (Rytų Prūsija), dabar drauge su vokiečiais vežami į Rusiją, prašo pranešti lietuvių visuomenei ir Kaune esančių Vilijampolės vaikų namų darbuotojams apie šiuos asmenis: Šlipaitį Joną,

J.Kniukštą, J.Sabaitį, Blekaitį, Saunorį, Dambrauską, Vitkauską, Labutį Joną, Leimoną, Meštavičių, Girnių, Kamarauską Kazį iš Šančių ir daug kitų. Arba prašome pranešti sovchozų inspekcijai, esančiai Kaune, Maironio g. 19. Kiekvieno lietuvių pareiga – paskelbti apie tai kuo plačiau. Dėkojame už tai.

2. Prašau pranešti A.Amuliui ir Kupriui, kad aš buvau išvežtas iš Kauno į Insterburgą ir dabar važiuoju į Rusijos gilumą. Prašau pranešti, kad ir Vincas važiuoja su manimi. Pranešk į Minkausko 5, kad mes abu drauge. 16. II. Jonas

3. Brangioji Elyte, iš Kauno patekau į Insterburgą, iš ten vykstu į Rusijos gilumą. Pranešk apie mane mamytei ir Stasiui. Tikiuosi pasimatyti, tačiau negreit. Pabučiuok visus nuo manęs. Mano daiktai Komercijoje pas Reginą, pas Frenią ir pas Karvelienę. Susisiek ir važiuok namo.

Pranešk šeimininkei Palangos 12. Bučiuoju tave – Kazys. Vasario 16

Iš lietuvių kalbos išversta teisingai: LRS NKGB 2A skyriaus viršininko pavaduotojas majoras Todesas (LY-A, f. K-1, ap.10, b.13, 1.97 (išversta iš rusų k.))

Nesulaukė žinutės nei Amulis, nei Kuprys, nei Elytė... Ką gi, belieka tikėtis, kad nelaimėlių laiškus pakėlė ne išdaviko, o okupanto – gal tilto sargybinių – ranka.

Gal dar gyvi rašiusieji šiuos laiškus, gal gyvi ir tie, kuriems jie buvo skirti? Gal kas atsilieps ir papasakos, koks likimas ištiko keturiasdešimt kauniečių?

Aušra ŠUOPYTĖ

Requiem negrįžusiems

Politinis gyvenimas kasdien kaista: vos spėjome atsipeikėti po prezidento ir savivaldybių rinkimų, o pasaulį pradeda drebinti Irako konfliktas, katastrofos, stichinės nelaimės. Tik užsukus į Kauno apskrities viešąją biblioteką pas kultūros renginių grupės vyr. bibliotekininką Juozą RIMKŲ, viską užmiršti. Čia sklendo geroji tų namų dvasia, juoba kad ir pats kabineto šeimininkas - dvasingas žmogus.

Juozas Rimkus gimė tremtyje - Krasnojarsko krašte, Lopatkos kaime. "Tremties vaizdiniai nelabai ryškūs, - sako jis. - Viso labo buvau tik ketverių metų, kai jau vykome į Lietuvą. Tačiau tas akimirkas gerai menu: grįžtantieji buvo linksmi, be galo džiaugėsi".

- Jūsų galva, pone Juozai, kodėl šiandien, po tiek kančios ir netekčių, ir buvę tremtiniai, politiniai kaliniai skaldosi, nesutaria, lyg ko nepasidalytų... Buriantis buvusiems tremtiniams ir politiniams kaliniams dalis jų atskilo - atsirado bendrija.

- Kiekvienoje bendruomenėje, taip jau surėdytas mūsų gyvenimas, atsiranda du sparnai - materialistai ir idealistai. Pirmieji ima niurgzti, kad gyvenimas blogas, jiems neįtinka nei valdžia, nei tai, ką žmonės daro. Paprastai tarp tų niurgzlių iš tam tikrų struktūrų būna infiltruoti "savi žmonės", kurie atlieka skaldomąją, ardomąją veiklą ir juodina viską, kas balta. Idealistai - tai inteligentijos atstovai, kurių visais laikais buvo šiek tiek mažiau. Jie negali atversti to didelio ir sunkaus akmens, tačiau iškala tame akmenyje savo ženklus. Kas moka juos perskaityti ir suprasti, tas ir pasuka su inteligentija.

- Prisiminkime ką tik surengtą (per LNK) televizijos šou: kada gyventi buvo geriau - sovietmečiu ar dabar. Į laidą paskambinę du trečdaliai balsavusiųjų sakė, jog sovietmečiu. Kas nutrauks nuo tų žmonių akių apkvaišimo šydą?..

- Tai turėtų daryti inteligentija. Materialistai kuria gerovę sau ir savo vaikams,

Ekspedicijos nariai prie lietuvių tremtinių kapų. Sabula (Iš A. Sadecko albumo)

J. Rimkus (kairėje) Kauno aps. viešojoje bibliotekoje parodos, skirtos Lietuvių kalbos žodyno 100-mečiui, metu su prof. V. Vitkausku

o inteligentai, kaip ir anais "gerais" laikais, nepraradę padorumo, sveiko proto ir teisingos nuovokos, kaip kas geba rūpinasi dvasiniais dalykais. Jie žadina mūsų grimzantį atmintį, dalyvauja tautiniuose renginiuose, savo darbais kelia žmonių savimone ir dvasią. Tik inteligentija šiandien Lietuvoje sudaro branduolį, ant kurio laikosi dešiniojos partijos. Ir į Sibirą anais nuožmiaus laikais trėmė inteligentus, stambius ūkininkus, mokslo ir meno žmones. Jie neprarado tėvų įdiegtos inteligencijos, nepasimetė Dantės pragaro ra-

tuose, nes vienintelis inteligento credo - neprarask žmogiškumo - išliko. Kovo 11-osios Aktą paskelbė inteligentai, nepriklausomybės idėją artino tik jie.

- Negaliu nepaklausti Jūsų apie "Archyvo grupę", kuri labai subtiliomis priemonėmis prakalbina žmonių širdis, iš užmaršties dulkių prikelia paskandintos praeities deimančiukus.

- "Archyvo grupė" - tai kauniečiai inteligentai, laisvalaikio bendraujantys su savo mūzomis. Stengiamės kiek giliau pažvelgti į praeitį. Gilinamės į senovės lietuvių ir baltų palikimą nuo pagonybės laikų iki šių dienų, bandome savitomis meninės išraiškos priemonėmis įprasmiti netektis, kančią, išaukštinti tėvynę. Tegu tai lieka žmonių atminty, tegu prie to vienaip ar kitaip prisiliečia jaunoji karta. Ta veikla užsiima tikrieji "aukso grynuoliai" - grafikė Giedrė Gučaitė (A. Žmuidzinavičiaus anūkė), Liudas Ivaškevičius - medžio drožėjas, dievdirbys, keramikė Dormantė Steponavičienė ir aš. Save priskiriu medžio drožybos, skulptūros iš medžio meistrams. Parodas rengiame Kauno rotušės keramikos muziejuje. Anksčiau - archyvo fojė. Paskutinė, veikusi šių metų pradžioje - "Tėvo ganyklos". Joje L. Ivaškevičius pristatė du kryžius (šv. Petras ir šv. Pranciškus su angelu), G. Gučaitė - grafiką "Dangaus mana", D. Steponavičius - kompoziciją (keramika) "Žiūriu į gyvenimą pro Rožinį dangų". Aš pateikiau dvi skulptūrines kompozicijas "Akėčios" ir "Tėkmė".

- Labai įdomiai interpretavote vienoje ankstesnių pa-

Ilka. Kryžius ir antkapis, kuriame iškalta lietuviška pavardė (Iš A. Sadecko albumo)

rodų savo "Viziją". Ar dar tebegyvas šis kūrinys?

- Žinoma, gyvas. Tai - instaliacija, kurioje pačios paprasčiausios priemonės: foto nuotraukos, medžio drožiniai ar atskirai jo fragmentai, metalo grandinės bei kiti atributai, padeda ryškiau atskleisti gedulą, kančias ir viltį. Apversti Gedimino stulpai, padaryti iš sutrešusio ažuolo, primena geležinkelio pabėgius, kuriais anuomet žmonės buvo vežami į Sibirą. Žemyn galva ties tais pabėgiais pakabintas traukinio ratas, prie jo pritvirtintas Nukryžiuotasis. Visa tai atsispindi veidrodyje, simbolizuojančiame ledą, Sibiro šaltį, o gal... ir veidrodžio šukę, atsivežtą tremtinio iš Lietuvos. Jau - kaip vilties simbolis...

- Prisiminkime Antano Sadecko fotoalbumą, skirtą Sibire išbarstytoms kapavietėms. Tai unikalūs reiškinys mūsų fotografijos mene.

- Antano Sadecko fotoalbumas "Negrįžusiems" išleistas 2001 metais. Pratarėme autorius rašo, jog 1989-2000 m. dalyvavo devyniose ekspedicijose Altajuje, Krasnojarsko krašte, Irkutsko srityje ir Buriatijoje. Aplankyta beveik 150 tremties ir buvusių lagerių vietų, surastos 121 kapinaitės, kur ilsisi tremtinių palaikai. Ekspedicijos tikslas labai kilnus - surasti lietuvių kapelius, juos inventorizuoti ir įamžinti foto ir ki-

no juostose, parodyti žmonėms, kurie ten nebuvo ir sunkiai suvokia tą beprasmybę ir nihilizmo epochą. Tai graudus Requiem negrįžusiems ir dovana laisvėjančiai Lietuvai. Knygos ir nuotraukų autoriui A. Sadeckui neteko patirti tremties naštos, bet jis be išlygų, kaip taurus inteligentas ir doras lietuvis, ėmėsi šios temos ir kilnios misijos. Gal žmonės pavartę albumą labiau suvoks nepriklausomybės kainą, geriau supras Baltijos kelio idėją, pagarbiau atsilieps apie tas relikvijas, kurios kiekvienam lietuviui turi būti šventos. Albumas be jokių trukdžių gali nuskinti Nacionalinės premijos laurus.

Minime jau 85-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės metines. Tą dieną paprastai prisimename žuvusius už Lietuvos laisvę savo artimuosius ir įžymius tautos sūnus bei dukras. Šiandien gaivų nepriklausomybės gurkšnį įkvepiame dėka buvusių tremtinių ir politinių kalinių, rezistencinės kovos dalyvių. Tai jų nuopelnas, kad esu laisvas žmogus, kad galiu keliauti ten, kur noriu, skaityti, ką noriu, kalbėti, kas širdyje susikaupė... Tą laisvę man ir mano tautiečiams dovanojo Nepriklausomybė.

Dėkoju už nuoširdumą, pone Juozai.

Tokia patriotine gaidėle baigėme pokalbį.

Laukia naujo nubuožinimo

Praėjo 50 metų nuo tų dienų, kai lietuviai buvo tremiami į amžinojo įšalo žemę, į badą ir mirtį, o tie, kurių rankos tebėra prisigėrusios nekaltų žmonių kraujo ir ašarų, ir šiandien tebesityčioja iš buvusių aukų laukdami naujo nubuožinimo ir naujų kelių į Sibirą suradimo

Iš slaptųjų archyvų (kalba netaisyta)

Visai slaptai (1949 03 30)

Lietuvos TSR Ministrų tarybai

Vilkaviškio apskrities darbo žmonių deputatų tarybos vykdomasis komitetas, pildydamas LTSR Ministrų tarybos ir LKP (b) CK 1949 m. kovo mėn. 22 d. nutarimą Nr. 17-53, pravedė sekantį darbą:

Iš apskrities už Lietuvos TSR ribų perkelta 131 buožinių ūkių ir 32 banditinių gaujų pagalbininkų šeimų.

Prieš pradėdamas perkėlimo operaciją, kiekvieno ūkio turto aprašymui buvo sudarytos komisijos iš trijų žmonių: iš apskrities vykdomojo komiteto ar LKP (b) apskrities komiteto darbuotojo, valsčiaus įgaliotinio ir apylinkės tarybos atstovo, kurioms prieš išvykstant praveisti turto aprašymą buvo organizuotas instruktažas.

Namų apyvokos daiktai suvežti į valsčiaus centrus, kur taip pat sudarytos komisijos iš trijų asmenų priėmė turtą ir pravedė jo įkainavimą. Negalutiniais Vilkaviškio apskr. duomenimis, namų apyvokos turto įkainavimo suma siekia 23900 rub.

Pravedant šią operaciją, kolūkiečiai aktyviai prisidėjo prie turto aprašymo ir jo išvežimo pakilia nuotaika. Pravedant šiuo reikalu politmasinį darbą, aktyviai dalyvavo apskrities vykdomojo komiteto atsakingi darbuotojai išaiškindami darbo valstiečiams buožinių ir banditinių gaujų pagalbininkų šeimų išvežimo priežastį, kaip pagrindą imant respublikinio kolektyvinių ūkių valstiečių ir VI LKP (b) suvažiavimų nutarimus. Per praveistus kolūkių ir individualių valstiečių susirinkimus dauguma pasisakiusiųų reiškia pasi-

tenkinimą buožinių iškėlimu už respublikos ribų, tačiau nurodinėjo visą eilę pasilikusių buožinių ir pareiškė nepasitenkinimą jų neiškėlimu.

Apskrities darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas

Epilogas

Iš slaptojo Vilkaviškio apskrities VK pirmininko raporto LSSR Ministrų tarybai matyti, kad 1949 m. tremiami "buožės" gyveno žemiau skurdo ribos - 163 "buožinių" šeimų turtas tebuvo įvertintas tik 23 000 rub. Vargšai "buožės"! O gal bolševikų partija juos apšvarino?

Per 12 Nepriklausomybės metų nedidelei daliai kankinių turtas buvo gražintas. Dabar vėl yra nubuožinami, turtas nacionalizuojamas. Galbūt ir greitojo traukinio Kaliningradas - Maskva maršrutas bus pratęstas iki Krasnojarsko?

Algimantas KRALIKAS

Pasipriešinimo istorijos komiteto narys
Marijampolė

Sartų kampelio partizanai

Per dvidešimt metų laisvoji Lietuvoj užaugo doras patriotiškas jaunimas. Svarbiausia buvo - dvasingumas, tėvynės meilė. Tai skiepijo tėvai, mokykla ir bažnyčia. Todėl jaunimas noriai ėjo didvyrių, savanorių keliu. 1940 m. vasarą į Lietuvą suriedėję bolševikinės Rusijos okupacinės armijos tankai tuojau parodė savo žiaurumą. Naikino inteligentiją - tautos branduolį. Po metų vienus okupantus pakeitė kiti. O 1944 m. vėl sugrįžo dar labiau sužvėrėję raudonieji. Nenorėjo mūsų vyrai, broliai, sūnūs vergauti okupantams. Susibūrę partizanai išėjo į neįlygią kovą už tėvynės laisvę. Jiems rūpėjo iškovoti laisvę ir išlikti gyviems, o ne aukšti postai ar turtai. Tik vienas kitas liko gyvas. Nors jie žuvo, bet nenugalėti. Jų dvasia gyvena. Nevalia pamiršti, kad vaikščiojam kovotojų už laisvę krauju apšlakstyta žeme. Mokyklose apie priespaudos istoriją mažai kalbama. Tad noriu paskleisti savo prisiminimų pluoštelį apie už laisvę kovojusį ir žuvusį jaunimą.

Rokiškio r., prie Sartų, bene anksčiausiai ėmė burtis partizanai kovai prieš okupantus, ypač po NKVD ir igulos siautėjimų 1944 m. 1945 m. pirmoji susibūrė 3-iosios Vy-

tauto apyg. 5-os Lokio rinktinės Vyties kuopa. Vadovauti pasirinko Balį Vaičėną, nes jis buvo doras, santūrus žmogus, mokėsis karo meno. Į būrį įsitraukė ir du šešiolikmečiai Kriaunų miestelio vyrukai Juozėnai. Šešiolikmetis Andrius Dručkus irgi neatsiliko nuo vyresnio brolio Balio.

Iš mūsų prie Sartų kampelio liko gyvi tik du šešiolikmečiai - Andrius Dručkus ir Antanukas Juozėnas. Bet vadas Balys Vaičėnas ir vyresnieji partizanai apsvarstė, kad šie nepilnamečiai jaunuoliai būdami laisvesni galės daugiau padėti ir turės galimybių išlikti gyvi. Antanukas pakluso greičiau. Išvažiavo pas sesutę į Kauną, baigė muzikos mokyklą, gyvena Vilniuje, yra kompozitorius. Andrius po brolio Balio nužudymo davė partizano priesaiką. Vadas jam patikėjo ginklą. Po protingų apsvaistymų gerų žmonių padedamas įsidarbino Radviliškyje, geležinkelio depo remonto dirbtuvėse, kad turėtų lengvatą važinėti traukiniu, galėtų susitikti su partizanais, nuvežti jiems reikalingų daiktų. Gudrus, nepalaužiamos valios jaunuolis buvo saugomas persekiojamas, bet saugomas Dievo išvengė la-

gerio.

Po Stalino mirties A. Dručkus per didelius vargus neakivaizdiniu būdu baigė Šiaulių pedagoginio instituto Istorijos fakultetą.

Partizaninė veikla tęsėsi. Teko saugoti partizanų kovos archyvą, nuotraukas, dokumentaciją. Prie tėvų sodybos iki 1956 metų bunkeryje gyveno sesės ir tėvų globojami trys partizanai. Dirbdamas pedagogu gyveno pavojuje, buvo sekamas KGB, nes mokiniais aiškino tikrąją tautos istoriją. Nebijojo į savo namus įsileisti ir kunigų seminarijos klierikus, perduoti jiems istorinių žinių. Buvo pašalintas iš darbo kaip nacionalistas.

Į mokyklą gražintas tik prasidėjus Atgimimui. Dabar jis, per stebuklą vienintelis išlikęs Vaičėnų kaimelio ir apylinkės kovotojas, vėl imasi darbo. Savo sukauptą turtą nuvežė į gimtuosius Obelius, įkūrė istorijos muziejų, kad apie tautos istoriją sužinotų jaunimas.

Negaliu nepaminėti brolių Petro ir Vinco Eraminų, obeliečių iš Papilių k., išėjusių į kovą prieš okupantus, paaukojusius gyvybę už tautos laisvę.

Emilija VAIČĖNATĖ
partizanų Vaičėnų sesuo

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Antanas Zenkevičius

1930-2002

Gimė Alytaus aps., Dzingiškių k. Buvo aktyvus partizanų pagalbininkas - ryšininkas. 1950 m. areštuotas. Kalėjo Norilsko lageriuose, buvo sukilimo dalyvis. 1955 m. išėjo į laisvę. Grįžo į Lietuvą. Sukūrė šeimą. Apsigyveno Marijampolėje. Prasidėjus Atgimimui įsitraukė į Sąjūdžio veiklą. Išaugino sūnų ir dvi dukras. Buvo aktyvus LPKS Marijampolės sk. narys.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, vaikus su šeimomis.

LPKS Marijampolės skyrius

Liucija Kalėdienė

1913-2002

Gimė Saločių k., Pasvalio valsč., Biržų aps., ūkininko šeimoje. Tarnavo Biržų r. Pabiržės dvare pas dvarininką J. Kalėją, 1934 m. ištekėjo už jo sūnaus Zigfrido. Apie 1942 m. dvaras nacionalizuotas, šeima iškeldinta. Apsigyveno Užubalių k., vėliau persikėlė į Mantagailiškių dvarą, iš kur 1949 m. su vyru ir 3 vaikais išvežta į Irkutsko sr., Taišeto r. Į Lietuvą grįžo 1958 m.

Palaidota Biržų senosiose kapinėse, šalia vyro. Liudėti liko sūnus ir dvi dukros.

LPKTS Biržų skyrius

Teodoras Arminas

1926-2003

Gimė Kybartuose, valdininko šeimoje. 1941 06 14 kartu su tėvais, broliu ir sesute ištremtas į Altajaus kr., o po metų - prie Laptevų jūros, Buluno r., Bykov Myso gyv. 1953 m. vedė tremtinio dukrą Sigitą Šliesoraitę, gimė sūnus Teodoras. 1957 m. su šeima ir uošviais grįžo į Lietuvą. Įsikūrė Biržuose.

Dirbo staliumi įvairiose įmonėse. Lietuvoje gimė dukra Violeta. LPKTS Biržų sk. narys nuo pat Sąjungos įkūrimo. Dėl ligos aktyvesnėje LPKTS veikloje nedalyvavo.

Palaidotas Naujosiose Biržų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, vaikus, vaikaičių bei artimuosius.

LPKTS Biržų skyrius

Izabelė Jodsnuikienė

1914-2002

Gimė Marijampolės r., Šimčių k. 1948 05 22 su vyru ir dukra išvežti į Krasnojarsko kr., Jenisejsko r., Moklakovo gyv. Tremtyje išbuvo iki 1957 m. Grįžę į Lietuvą apsigyveno Kazlų Rūdoje. LPKTS Kazlų Rūdos sk. narė nuo 1991 m.

Nuoširdžiai užjaučiame dukros šeimą.

LPKTS Kazlų Rūdos skyrius

Matas Jodsnuikis

1913-2002

Gimė Prienų r., Grigaliūnų k. 1948 05 22 su šeima buvo ištremtas į Krasnojarsko kr., Jenisejsko r., Moklakovo gyv., už paramą partizanams. Į Lietuvą grįžo 1957 m. Apsigyveno Kazlų Rūdoje. LPKTS Kazlų Rūdos sk. narys nuo 1991 m.

Užjaučiame dukros šeimą.

LPKTS Kazlų Rūdos skyrius

Kviečiame

Vasario 21 d. (penktadienį) 11 val. Kauno Vytauto Didžiojo universitete, didžiojoje salėje (S. Daukanto g. 28), įvyks konferencija "Lietuvos energetikos integracijos į Europos Sąjungos ir NATO struktūras problemos". Pranešimus skaitys dr. V. Briedienė - LPKTS tarybos pirmininkė, A. Dragūnevičius - Baltijos energetinių sistemų tyrimo asociacijos viceprezidentas, prof. J. Vilemas, Lietuvos MA akademikas, ir kiti.

Konferenciją rengia LPKTS ir KAEIC. Bus demonstruojamas filmas apie Lietuvos kariuomenę.

Kiekvieną **sekmadienį 10 val.** Šv. Pijaus kunigų brolija kviečia į tradicinę šv. Mišias (lotynų kalba), kurios vyksta **Kaune, Putvinskio g. 37.** Telefonas pasiteirauti (8-672) 17849.

Sveikinimas

Garbingo 80-ies metų jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname ilgametę skyriaus tarybos narę, penkių brolių partizanų, atidavusių gyvybes už Tėvynės laisvę, seserį - Laisvės kovų dalyvę **Zofiją BERŽINYTĘ-BARANAUSKIENĘ**, gyvenančią Šilalėje.

Linkime visokeriopos sėkmės, sveikatos ir toliau nenuilstamai dirbuotis Tėvynės labui
LPKTS Šilalės sk. taryba

Ešelonų sese, Zofija

*Ėjai tvirta, nevengdama pavojų,
Per klaidią Naktį, vedama Vilties.
Tėvynėn grįžus, žuvusių ieškojai:
Nėra kas rasti kaulėlius padės -
Brolelių Tavo ir jaunos sesulės
(Nešiojo ji vaikelį po širdim).
Šventoj žemelėj Lietuvos jau guli -
Karžygius amžiais Lietuva atmins.*

Iš dešinės: Z. Lazdauskienė, jubiliatė Z. Beržinytė-Baranauskienė, P. Baranauskas, L. Kalnikaitė, T. Ūksienė, P. Lukoševičienė, A. Paulikas, D. Jogėlaitė, E. Kuizininė, A. Ežerskis, K. Kalnikas, P. Noreika, K. Kasiliauskas. Sėdi: V. Balčys, I. Puidokienė

Skelbimai

Vasario 16-osios renginiai Kaune

- 10 val. - akcija "Su Vasario 16-ąja" prie įvažiavimų į Kauną.
- 10.30 val. - šv. Mišios Arkikatedroje Bazilikoje.
- 11 val. - šv. Mišios Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje.
- 12 val. - minėjimas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.
- 13 val. - akcija "Gyvoji vėliava" Vienybės aikštėje. Didžiausia Trispalvė iš balionų.
- 15.25 val. - Gėlių padėjimas prie Nežinomo kareivio kapo ir Laisvės paminklo.
- 15.30 val. - Vyčio Kryžiaus vėliavos nuleidimas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.
- 18.15 val. - Kauno skautų šventinė rikiuotė Vienybės aikštėje.
- 18.30 val. - fejerverkas Vienybės aikštėje.

Prezidentūros kiemelyje

- 14.30 val. - valstybės vadovų atvykimas į prezidentūros kiemelį.
- 14.45 val. - LR Prezidento Valdo Adamkaus sveikinimo žodis iš prezidentūros balkono.

Vasario 15 d., šeštadienį, Lietuvos Valstybės atkūrimo dienos minėjimas Kruonio šile

- 17 val. - šv. Mišios Kruonio bažnyčioje.
- 18 val. - iš Kruonio miestelio aikštės į mišką pajudės iškilminga eiseną su vėliavomis, deglais, žvakėmis ir gėlėmis. Miške, prie laužo, bus iškelta valstybės vėliava, aidės saljutai, kalbės savivaldybės, Vyriausybės ir Seimo atstovai, bus skaitoma poezija, skambės himnas, giesmės ir dainos. Dalyviai galės paragauti kareiviškos košės, išgerti arbatos.

LLKS, LPKTS valdybai ir "Tremtinio" redakcijai už užjautimą išlydint Mamytę į Amžinybę nuoširdžiai dėkoja **Irena ir Povilas Vaičekauskai**.

Vasario 15 d. 14 val. LPKTS salėje, II a. (Laisvės al. 39), įvyks kraštiečių "Sūduva" sueiga. Svečias - Lietuvos rašytojų s-gos Kauno sk. pirm. P. Palionis. Jis pristatys poezijos knygą "Praeivių miške". Dalyvaus aktorė R. Laucytė, koncertuos moterų ansamblis "Elegija".

Vasario 15 d. 15 val. kviečiame į Lietuvos Valstybės atkūrimo dienos iškilmingą minėjimą-koncertą, kuris įvyks Klaipėdoje, Aukštesniosios technikos mokyklos salėje (Bijūnų g. 10). Koncertuos choras "Atminties gaida" ir "Ažuolyno" gimnazijos moksleiviai.

Vasario 23 d. vyksime į Vilniaus jaunimo teatrą, į spektaklį pagal F. Dostojevskio "Dėdulės sapną" (rež. C. Grauzinis, pagr. vaidm. R. Kazlas). Bilieto kaina 25 Lt. Kelionės kaina 22 Lt.

Kreiptis tel. (8-37) 321593, mob. (8-689) 54571 arba užėiti Kaune, į Laisvės al. 39, II a., I kab., I-IV - 9-18 val.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Antanas Balsevičius 1929-2002

Gimė Naujasodės k., Ramygalos valsč., Panevėžio aps., ūkininko šeimoje. 1948 05 22 su šeima ištremtas į Buriat Mongoliją, Šaburo gyv. 1959 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Ramygaloje. Užaugino 3 vaikus. Iki pensijos dirbo Panevėžio RKS valdyboje statybininku. Nuo 1993 m. LPKTS Panevėžio sk. narys.

Amžinojo poilsio atgulė Ramygalos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vaikus, artimuosius, gimines.

LPKTS Panevėžio skyrius

Paulius Petronis 1916-2003

Gimė neturtingo valstiečio šeimoje, Vabalninko parap., Gumbelių k. Baigęs mokyklą pėsčias iškeliavo į Italiją, į saleziečių mokyklą Turine. Ten mokėsi metus, bet susirgo tuberkulioze ir buvo grąžintas į Lietuvą - į Vytėnuose besikuriančią saleziečių mokyklą. 1948 m. saleziečių vienuolynas išvaikytas. P. Petronis grįžo į Kupiškio r., baigė felčerių mokyklą ir dirbo felčerių punktuose Kauno r. 1964 m. pradėjo steigti slaptas spaustuves ir jose spausdinti religinio turinio knygeles. Per 9 m. išspausdino keletą knygelių. 1973 11 19 KGB susekė ir suėmė P. Petronį. Nuteisė 4 m. griežtojo režimo lagerio. Kalėjo Mordovijoje. Grįžęs vėl dirbo felčerių, o atkūrus nepriklausomą Lietuvą 7 metus dėstė tikybą Kaišiadorių vyskupijos mokyklose. Nuo 2002 m. gyveno Vilniaus tremtinių namuose. Čia išspausdino knygėlę "Nelikti nenau-dėliu".

Palaidotas Kupiškio r., Salamiesčio parap. kapinėse.

Elena Grigaitė-Dūdienė 1914-2003

Gimė Ukmergės aps., Papriniškių k., ūkininkų šeimoje. Anksti neteko tėvo. Ištekėjo, augino 2 dukras ir sūnų. 1945 m. areštuota už brolių partizanų Praną (jis žuvo 1949 12 31). Kalėjo Lukiškių kalėjime. Nuteista 10 m. kalėti ir 2 m. tremties. Kalėjo Archangelsko, Irkutsko, Magadano ir Taišeto lageriuose. Grįžusi 1957 m. gyveno Ukmergės r., Antakalnio III k.

Palaidota Pašilės kapinėse, prie vyro Juozo.

Ona Daknytė-Dominauskienė 1899-2003

Gimė Isonių k., Lygumų valsč., Šiaulių aps. (dabar Pakruojo r.), ūkininkų šeimoje, kurioje augo 6 vaikai. Lankė prad. mokyklą ir dirbo įvairius ūkio darbus. Ištekėjo už Stasio Dominausko į Ramonaičių kaimą. 1937 m. šeima su 3 dukromis persikėlė į Joniškio aps., Vagariškių k. Ten nusipirko 51 ha ūkį. Duktė Julija, Joniškio gimnazistė, ištremta 1949 m. Tėvai ir duktė Adelė palikę namus slapstėsi, bet 1951 m. visi trys ištremti į Krasnojarsko kr. Po 10 m. grįžo į Lietuvą.

Ona artimųjų ir likimo draugų atmintyje išliks šviesios krikščioniškos dvasios, guvi, linksmo būdo, nepalaužiamą Lietuvos patriotė. Palaidota šalia vyro, Karmėlavos kapinėse.

Juozas Armanavičius 1926-2003

Gimė Kučiūnų k., Lazdijų aps., ūkininkų šeimoje. Augo su broliu ir seserimi. 1948 m. vedė ir po pusmečio už pagalbą partizanams ištremtas į Taštyrą, Krasnojarsko kr. Abu su žmona dirbo sunkius miško darbus, todėl ir pirmagimis sūnelis gimė negyvas. Po 8 m. gimė duktė. 1961 m. grįžo į Lietuvą. Palaidotas Lėbartų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukrą ir visus artimuosius.

LPKTS Klaipėdos skyrius